

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om grundläggande utbildning ändras så att där ska ingå gemensamma förfaranden för elevbedömning och framsteg i studierna. I propositionen föreslås ett förenhetligande av grunderna för elevbedömningen och de förfaranden som är i bruk för att eleverna ska uppnå en minimikunskapsnivå inom den grundläggande utbildningen samt att varje elev ska tillförsäkras dessa grundläggande färdigheter.

Vidare föreslås det att varje elev ska bedömas i relation till målen och bedömningskriterierna som ställts upp för varje läroämne. Dessutom föreslås bestämmelser om enhetliga principer för övergången från en årskurs till följande. Propositionen ska stärka en bedömning av elevernas lärande och kunnande på lika grunder.

Därtill förverkligar propositionen avsiktsförklaringen i statsminister Orpos regeringsprogram enligt vilken regeringen genomför en kunskapsgaranti som innebär att en minimikunskapsnivå fastställs och att den ska ha uppnåtts när man i grundskolan går vidare från en klass till följande.

I propositionen föreslås att bestämmelserna om bemyndigande att utfärda förordningar uppdateras så att de motsvarar de krav på exakthet och tydliga avgränsningar som grundlagen förutsätter. I lagen föreslås också annan författningsöversyn.

Lagen avses träda i kraft den 1 augusti 2027.

Lag

om ändring av lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 20 f § 1 mom., 20 i § 1 mom., 22 §, 36 a § 1 mom., 42 c 1 mom. 46 § 1 mom.,
av dem 22 f § 1 mom. och 22 i § 1 mom. sådana de lyder i lag 1090/2024, och
22 § 2 mom., 36 a § 1 mom. och 46 § 1 mom., sådana de lyder i lag 245/2025, 22 § 3 mom. sådant det lyder i lag 477/2003 och 42 c § sådan den lyder i lag 959/2015, samt
fogas till lagen nya 22 a och 22 b § som följer:

20 f §

Beslut om stöd

Utbildningsanordnaren ska fatta ett skriftligt beslut om elevspecifika stödåtgärder enligt 20 c §, avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs och målen i läroplanen enligt 20 h §, tidigarelagd läroplikt samt om ordnande av undervisning enligt 20 i § för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga. Beslutet ska fattas i enlighet med den bedömning som avses i 20 d § och utan obefogat dröjsmål.

20 i §

Ordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan

Om eleven har haft ett beslut om tidigarelagd läroplikt enligt 2 § 3 mom. i läropliktslagen och elevens stödbehov fortsätter i den grundläggande utbildningen som ett behov av elevspecifika stödåtgärder och avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen eller om en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga som påverkar inlärningsförmågan och som framkommer under den grundläggande utbildningen är av sådan art att den hade lett till tidigareläggning av läroplikten när eleven var 5 eller 6 år, ska elevens undervisning ordnas med stödåtgärder enligt detta kapitel.

22 §

Bedömning av elevernas lärande och kunnande

Syftet med bedömningen är att ange hur eleven har uppnått målen för de läroämnena och valfria ämnen som ingår i lärokursen enligt 11 §, eller målen för de verksamhetsområden som avses i 20 i §. Bedömningen gäller elevens lärande, kunnande och arbete. Därtill bedöms elevens uppförande.

Elevens lärande, kunnande, arbete och uppförande ska bedömas på lika grunder, mångsidigt och i relation till de mål och bedömningskriterier som ställts upp.

Eleven ska under läsåret få handledande respons som ingår i bedömningen. Därtill ska läraren regelbundet informera elevens vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare om elevens framsteg i studierna.

Vid läsårets slut och då en elev fullföljt den grundläggande utbildningen, ska elevens kunnande och arbete bedömas i relation till målen för de läroämnena och valfria ämnen som ingår i lärokursen enligt 11 §, eller målen för de verksamhetsområden som avses i 20 i §.

Närmare bestämmelser om läsårs- och slutbedömning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Utbildningsstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om de allmänna principerna för elevbedömning i grunderna för läroplanen. Vidare meddelar Utbildningsstyrelsen närmare föreskrifter om lärokursen i de i 1 mom. avsedda läroämnen som ingår i lärokursen för respektive årskurs samt om de mål för och det innehåll i lärokursen för hela den grundläggande utbildningen som eleverna åtminstone ska uppnå och avlägga med godkänt resultat. Utbildningsstyrelsen meddelar även närmare föreskrifter om principerna för bedömningen av elevens uppförande. Därtill meddelar Utbildningsstyrelsen närmare föreskrifter om kriterierna för vitsordbedömning eller en verbal bedömning vid läsårs- och slutbedömningen av eleverna i de läroämnena som kan bedömas gemensamt samt om lämnandet av sådana uppgifter som avses i 3 mom. Utbildningsstyrelsen meddelar dessutom närmare föreskrifter om bedömningen i förskoleundervisningen, sådan undervisning som ordnas på ett främmande språk i enlighet med 10 § 4 mom., undervisning som ordnas utomlands samt grundläggande undervisning för vuxna.

22 a §

Beslut om bedömningen av eleven och dennes framsteg i studierna

Beslut om bedömningen av elevens lärande, kunnande och arbete fattas av elevens lärare, eller om lärarna är många, av dem gemensamt. Beslut om bedömningen av elevens uppförande görs av elevens lärare eller, om lärarna är många, av lärarna gemensamt.

Eleven uppflyttas till följande årskurs, om han eller hon har avlagt de läroämnena som ingår i lärokursen eller målen för respektive verksamhetsområde med godkänt resultat.

Eleven kvarstannar i årskursen, om eleven trots de stödåtgärder som föreskrivs i 4 a kap. inte har uppnått lärokursens mål i ett eller flera läroämnena och prestationen i det eller dessa läroämnena har underkänts. För en elev vars resultat har underkänts, ska skolan reservera möjlighet att utan att delta i undervisningen påvisa att han eller hon har uppnått målen för läroämnet i fråga med godkänt resultat. En elev kan anmodas kvarstanna i sin årskurs, även om han eller hon inte har en enda underkänd prestation, om detta är ändamålsenligt med tanke på den allmänna skolframgången. Beslut om att en elev ska stanna kvar i årskursen fattas gemensamt av de lärare eleven har samt rektorn.

Eleven och dennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för eleven har rätt att få information om på vilka grunder beslutet har fattats och hur dessa tillämpats på bedömningen av eleven.

Om man överväger att låta en elev stanna kvar i sin årskurs på grund av den allmänna skolframgången, ska elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare samt eleven själv, om denne fyllt 15 år, beredas tillfälle att bli hörda innan ett beslut fattas.

Närmare bestämmelser om elevernas framsteg i studierna och överflyttande till följande årskurs kan utfärdas av statsrådet.

Utbildningsstyrelsen kan meddela närmare föreskrifter om beslutsfattande som gäller elevbedömningen.

22 b §

Betyg

I slutet av varje läsår ska eleven ges ett läsårsbetyg av vilket det ska framgå om eleven har uppnått målen i de läroämnena som ingår i elevens studieprogram med godkänt resultat. En elev som har fullgjort lärokursen för den grundläggande utbildningen får ett avgångsbetyg. Elever i årskurs nio ska få ett mellanbetyg. Utbildningsanordnaren kan besluta att eleverna i årskurs 1–8 får ett mellanbetyg.

En elev som med stöd av 46 a § anses ha avgått från skolan får ett skiljebetyg.

Till den som med stöd av 38 § har avlagt en särskild examen ges ett betyg över att den grundläggande utbildningens lärokurs har inhämtats helt eller delvis. Studerande inom grundläggande utbildning för vuxna som avses i 46 § 2 mom. kan vid behov få ett betyg över de fullgjort lärokursen i ett eller flera läroämnena.

Närmare bestämmelser om sådana betyg kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Utbildningsstyrelsen meddelar närmare föreskrifter i läroplansgrunderna om de uppgifter som ska antecknas i betygen respektive intygen.

36 a §

Förfarande i disciplinärenden och vid förvägande av undervisning samt verkställighet av avstängning

Innan en elev ges kvarsittning, ges en skriftlig varning eller avstängs för viss tid, ska den handling eller försummelse som åtgärden grundar sig på preciseras, eleven höras samt annan behövlig utredning skaffas. Utbildningsanordnaren ska när den överväger ovan nämnda åtgärder beakta gärningens art samt elevens ålder och utvecklingsnivå. Innan beslut fattas om skriftlig varning eller avstängning för viss tid ska elevens vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörd. I fråga om andra åtgärder enligt 36 § och 36 b § ska elevens vårdnadshavare underrättas, och om eleven förvägras undervisning enligt 36 c § ska dessutom den myndighet som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av socialvården i den kommun där skolan är belägen vid behov underrättas. Beträffande avstängning för viss tid och skriftlig varning ska ett beslut meddelas och andra åtgärder enligt 36 § ska registreras.

42 c §

Sökande av ändring i ett beslut som gäller bedömningen av en elev

Beslut enligt 22 a § som gäller bedömning av en elev får inte överklagas genom besvär. Elevens vårdnadshavare eller en annan laglig företrädare, eller eleven själv om han eller hon har fyllt 15 år, kan hos rektor begära ny bedömning av studieframstegen eller kvarstannande i årskurs eller ny slutbedömning inom två månader från delfåendet. I fråga om den nya bedömningen beslutar skolans rektor och elevens lärare gemensamt.

46 §

Grundläggande utbildning för vuxna

I grundläggande utbildning enligt denna paragraf kan man delta efter att fullgörandet av den grundläggande utbildningen enligt 26 § 1 mom. har upphört. På grundläggande utbildning för vuxna tillämpas 2 §, 3 § 1 och 2 mom., 9 § 1 mom., 10, 12–15, 18 a, 19 och 20, 21, 22, 22 a och 29 §, 30 § 1 mom. samt 35, 35, 37, 38, 40 och 41, 41 a–41 d, 42, 42 a–42 d, 43 ja 44 §. Undervisning, läroböcker och andra läromedel, arbetsredskap och arbetsmaterial är avgiftsfria för den studerande. I sådan utbildning som på basis av ett beslut av kommunen eller samkommunen eller en bestämmelse som ingår i ett tillstånd enligt 7 § har ordnats vid en internatskola, har den studerande rätt till avgiftsfritt boende och till avgiftsfria, tillräckliga måltider varje dag. De som studerar på heltid har rätt till en avgiftsfri måltid de arbetsdagar då läroplanen förutsätter att den studerande är närvarande på ett utbildningsställe som utbildningsanordnaren anvisat. En studerande kan på de grunder som anges i 36 § 2 mom. ges en skriftlig varning eller avstängas för högst ett år. En läropliktig kan dock avstängas från läroanstalten för högst tre månader. Bestämmelser om fullgörande av läroplikten under tiden för avstängning för viss tid finns i 8 § i läropliktslagen. En studerande som har fyllt 18 år får välja mellan religionsundervisning och undervisning i livsåskådningskunskap.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den xx xxxx 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn